

Щорічний VI Міжнародний форум у Львові з практики Європейського суду з прав людини

А. НАКОНЕЧНА

*асистент кафедри теорії та філософії права
Львівського національного університету
імені Івана Франка*

О. ГАРАСИМІВ

*аспірант кафедри теорії та філософії права
Львівського національного університету
імені Івана Франка*

У Львівському національному університеті імені Івана Франка 10–12 листопада 2017 р. у рамках проекту ОБСЄ в Україні «Гарантування дотримання прав людини при здійсненні правосуддя» відбувся VI Міжнародний форум (далі – Форум) із практики Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ) під назвою «Право на справедливий суд». Його було присвячено ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція). Співорганізаторами цього заходу стали: Координатор проектів ОБСЄ в Україні, юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, Міністерство юстиції України та Рада Європи (за фінансової підтримки урядів Канади й Федеративної Республіки Німеччина).

Справа наліво: декан юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка, професор Володимир Бурдін, суддя ЄСПЛ від України Ганна Юдківська, ректор Львівського національного університету імені Івана Франка, професор Володимир Мельник

© А. Наконечна, О. Гарасимів, 2017

У Форумі взяли участь вітчизняні судді, адвокати та інші юристи-практики, а також науково-педагогічні працівники й аспіранти. Цей захід став — порівняно з попередніми — рекордним за кількістю зарубіжних учасників з органів Ради Європи: 12 осіб (чотири судді ЄСПЛ, два юристи його Секретаріату і шість співробітників інших інституцій Ради Європи).

Упродовж Форуму доповідачі та інші його учасники обговорювали важливі аспекти діяльності ЄСПЛ із забезпечення справедливого судочинства та впливу його рішень на українську юридичну практику. Працювали такі тематичні сесії: «Нові тенденції практики ЄСПЛ», «Право на справедливий суд і здійснення правосуддя в Україні», «Виконання рішень ЄСПЛ та судова реформа в Україні»; особливої уваги заслуговує сесія, присвячена вельми актуальним для України питанням здійснення правосуддя в умовах конфлікту. Цей захід був покликаний забезпечити учасників навичками, необхідними для супроводу справ у ЄСПЛ та застосування його практики у професійній діяльності, а також сприяти налагодженню взаємних контактів.

Умовою допуску до конкурсу на участь у Форумі стало письмове, викладене у формі стислого есе, обґрунтування професійної зацікавленості.

Вітальними словами Форум відкрили ректор Львівського національного університету імені Івана Франка, доктор філософських наук, професор **Володимир Мельник**; національний менеджер програми верховенства права і прав людини Координатора проектів ОБСЄ в Україні **Наталія Беца**; керівник проекту Ради Європи «Підтримка впровадженню судової реформи в Україні» **Андрій Кавакін**; Почесний консул Федеративної Республіки Німеччина у Львові **Мирослава Дякович**.

Перші доповіді виголосили: суддя ЄСПЛ від України, президент Четвертої секції ЄСПЛ **Ганна Юдківська** («Великий брат слідкує за тобою? Розумне очікування приватності в цифрову еру»).

Із доповідями також виступили суддя ЄСПЛ від Грузії **Нона Цицорія** («Свобода розсуду в умовах демократичної трансформації»); суддя ЄСПЛ від Норвегії **Ерік Мьосе** («Видворення іноземців»); суддя ЄСПЛ від Ліхтенштейну **Карло Ранцоні** («Право на допит свідків у кримінальному провадженні відповідно до пункту 3 (d) статті 6 Європейської конвенції з прав людини»); суддя Конституційного Суду України **Станіслав Шевчук** («Конституційна скарга як засіб визначення конституційності законів, що обмежують права людини»); суддя ЄСПЛ від Азербайджану **Латіф Хусейнов** («Позитивний обов'язок держави розслідувати та переслідувати побутове насилля: нещодавня практика ЄСПЛ»); заступник секретаря Четвертої секції ЄСПЛ **Андреа Там'єтті** («Відповідність заочного провадження вимогам статей 5 і 6 Європейської конвенції з прав людини»); професор кафедри теорії та філософії права юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка **Петро Рабінович** («Професор Герш Лаутерпахт — перший доктринальний проектант міжнародного органу з контролю за дотриманням державами основоположних прав людини»).

Учасники Форуму

Також у межах Форуму з доповідями виступили двоє юристів Секретаріату ЄСПЛ: **Тарас Пашук** («Обов'язок національних судів мотивувати рішення в цивільних справах: погляд прецедентної практики ЄСПЛ») і **Тарас Вавринчук** («Деякі аспекти принципу судової незалежності у практиці ЄСПЛ за статтею 6 Конвенції»), Урядовий уповноважений у справах ЄСПЛ **Іван Ліщина** («Застосування статті 1 Першого протоколу до Конвенції ЄСПЛ щодо ситуацій військового конфлікту», «Особливості виконання Україною рішень Європейського суду з прав людини»), Президент Комітету Ради Європи із запобігання катуванням та нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню **Микола Гнатовський** («Право на репарацію в міжнародному праві для жертв збройних конфліктів: чи пропонує Європейська конвенція з прав людини панацею?»); суддя Апеляційного суду Донецької області **Олександр Агеєв** («Національне законодавство та судовий захист щодо конфлікту в Україні: проблемні питання, можливі способи вирішення»); голова Департаменту правосуддя та правового співробітництва Ради Європи **Ханне Юнкер** («Судова реформа в Україні та виконання рішень Європейського суду з прав людини у справах, в яких встановлено порушення статті 6 Європейської конвенції з прав людини»); начальник відділу Департаменту виконання рішень ЄСПЛ Ради Європи **Павло Пушкар** («Принцип субсидіарності, ефективність нагляду та виконання рішень Європейського суду з прав людини: досвід України»); керівник магістерської програми з прав людини Українського католицького університету **Світлана Хилук** («Чи встановлення кримінальної відповідальності за невиконання рішень ЄСПЛ досягло поставленої мети в Україні»); керівник відділу Департаменту виконання рішень ЄСПЛ Ради Європи **Клер Браун** («Ефективні національні засоби захисту у системі Європейської конвенції: необхідність прогресу в Україні»).

Зазначені доповіді викликали з боку учасників Форуму численні запитання, дискусійні коментарі та зауваження.

Загалом VI Міжнародний форум із практики ЄСПЛ ще раз засвідчив неабиякий інтерес українських юристів — як практиків, так і науковців — до засвоєння

розроблених ЄСПЛ стандартів прав людини задля їхнього використання у судовій та іншій юридичній діяльності, а також у наукових дослідженнях.

Як свідчить шестирічний досвід проведення такого заходу в Україні, він став традиційним, вельми привабливим для вітчизняних правників.

Отож є підстави сподіватися, що й надалі аналогічні форуми успішно відбуватимуться у Львові.